

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM V MŠ OD 1. 9. 2021

Obecným cílem primární prevence je vést děti ke správným postojům vůči zátěžovým situacím a zvýšení odolnosti dětí vůči rizikovým vlivům.

Základním principem preventivní strategie na naší škole je osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu a v oblasti prevence, které vedou děti k odmítání všech druhů projevů agresivity.

Za velmi důležitou oblast považujeme komunikaci mezi učitelem, rodiči a dětmi. U dětí posilujeme sebevědomí, sebeúctu a vzájemnou úctu ke svým kamarádům, snažíme se o klidné vyřešení konfliktů mezi dětmi a překonávání překážek.

Každý další školní rok přináší nové podněty a nápady, také na základě zkušeností hledáme neefektivnější cesty vedoucí ke zkvalitnění preventivních činností.

Dílejší cíle minimálního preventivního programu jsou především ve:

- výchově ke zdravému životnímu stylu, podněcování dětí k uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví a za životní prostředí kolem sebe
- vytváření žebříčku hodnot s důrazem na život bez drog, alkoholu, kouření, násilného a jiného diskriminačního chování
- posilování psychické odolnosti vůči stresu a negativním zážitkům
- minimalizaci výskytu rizikových jevů
- vytváření nabídky školních i mimoškolních aktivit, které posilují vytváření zdravých vztahů mezi dětmi, vytváření pozitivní motivace pro zapojení dětí do školních i mimoškolních aktivit
- předávat dětem informace z oblasti zdravého stravování a zdravého životního stylu
- podporovat pozitivní sociální klima ve třídě a pozitivní vztahy v kolektivu dětí
- seznámit děti s multikulturní tematikou

Cílová skupina - jsou jimi všechny děti v MŠ se zvláštním ohledem na:

- děti se zdravotními problémy
- děti se specifickými vzdělávacími potřebami
- děti, které vykazují známky rizikové chování
- na děti s odlišnou etnickou příslušností, než je ta většinová, u nichž je podstatná integrace

Zásady prevence spočívají:

- v individuální práci s dětmi
- v aktivním zapojení učitele
- v úzkém kontaktu s rodiči
- v kvalitě zpracovaného školního programu a školního řádu a souvisejících dokumentů
- v pravidlech soužití a chování

Formy prevence jsou:

- spolupráce s rodiči a dětmi
- odhalování specifických poruch učení a chování a následná práce s dětmi
- vzdělávání v oblasti zdravého životního stylu
- vyhranění negativního vztahu k návykovým látkám
- nabídka školních i mimoškolních aktivit

Realizace MPP

Škola vytváří pozitivní sociální klima, prostor pro smysluplné využití volného času dětí. Dbá o jejich výchovu k zodpovědnosti za své zdraví a zdravý životní styl a na snížení výskytu rizikových projevů v chování dětí nabídkou volnočasových aktivit:

- návštěva kulturních akcí (divadlo, kino, koncerty, výstavy, exkurze, výlety atd.)
- návštěva sportovních akcí (sportovní dny, zápasy, turistické výlety atd.)

Spolupráce s rodiči je velmi úzká a doposud bezproblémová a osvědčilo se nám operativní řešení i drobných problémů hned v jejich začátku. Rodiče i pedagogové svým vlastním jednáním modelují a podporují prosociální chování. Ve škole budujeme a udržujeme rodinnou přátelskou atmosféru plnou důvěry tak, že se na nás nejen děti mohou bez jakýchkoli obav obracet. Také návrhy a názory rodičů jsou vítány, pokud podporují bezpečnost a zdravý vývoj všech dětí mateřské školy a nejsou v rozporu s předpisy školy nebo jinými normami či etickým kodexem učitele.

Aktivity ve třídách

- Ranní kruh – děti mají možnost povědět o svých problémech.
- Zařazování her pro osobnostní a sociální rozvoj dítěte na mimoškolních akcích.
- Využití výukového tématu k výchovnému působení.
- Vytváření podmínek pro volný čas dětí – kroužky, vánoční a velikonoční dílny.
- Vytváření podmínek pro stmelování kolektivů – školní výlet, návštěvy divadel, exkurze.
- Rozloučení se školním rokem na zahradě mateřské školy.

Pedagogové nabízejí dětem aktivity, které posilují jejich pozitivní sebepojetí a sebevědomí. Pedagogové volí formy a metody vzdělávání tak, aby odpovídaly vývojovým předpokladům dětí a stanoveným výukovým cílům, a vytvářejí pozitivní třídní klima podporující učení.

Vzdělávání učitelů

Je zaměřeno zejména na komunikační dovednosti a nové pedagogické směry a dále na podporu sebevzdělávání všech pedagogických pracovníků v MŠ. Vzdělávání učitelů – získávání dovedností a seznamování se s novými přístupy v oblasti prevence, zdravého životního stylu, předávat si nezbytné informace z dané oblasti, dodržovat školní a organizační řád a veškerou činnost školy ve shodě s bezpečností a ochranou zdraví dítěte.

Podpora vedení školy

Vedení školy v průběhu školního roku vytváří podmínky pro naplňování cílů preventivního programu, umožňuje odborné vzdělávání pedagogických pracovníků. V rámci pedagogických porad vytváří prostor pro informování učitelů. Zajišťuje vybavení školy materiály pro realizaci MPP.

Informovanost pedagogických pracovníků

S minimálním preventivním programem jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci MŠ. Je uveden na webových stránkách školy.

Volnočasové aktivity

Jedná se o aktivity, které nesouvisí s výukou, ale jsou nabízeny školou a mohou je využívat žáci školy a napomáhají k formování zdravého životního stylu, jedná se např. kroužek angličtiny, kroužek tanečku, taneční kroužek, kroužek edukativně stimulačních skupinek.

Školní poradenské pracoviště

Ve spolupráci se základní školou jsou v naší škole dle potřeby zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám dětí zaměřené zejména na:

- poskytování podpůrných opatření pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami
- sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření
- podporu vzdělávání a sociálního začleňování dětí z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami
- péči o vzdělávání nadaných a mimořádně nadaných dětí
- průběžnou a dlouhodobou péči o děti s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení
- předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace
- metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických
- spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci
- spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

Školní metodik prevence: Alice Krejčová, zástupkyně ředitelky

Šikana

Definice pojmu - šikana je agresivní chování ze strany dítěte/děti vůči jednotlivci nebo skupině či pracovníku školy, které se v čase opakuje a je založeno na vědomé, záměrné, úmyslné a obvykle skryté snaze ublížit fyzicky, emocionálně, sociálně a/nebo v případě šikany učitele také profesionálně. Šikana je dále charakteristická nepoměrem sil, bezmocí oběti, nepříjemností útoku pro oběť a samoúčelností agrese. (dále viz Metodický pokyn MŠMT ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j. MŠMT – 21149/2016).

Dominantní znak šikany – bezmoc oběti. Neoddělitelnou součástí problému je skupinová dynamika.

Podoby šikany – přímá, nepřímá, kyberšikana

Bezpečné prostředí ve škole: jak předcházet šikaně

Škola respektuje identitu a individualitu každého svého člena, odmítá násilí a zneužití moci v jakékoli podobě a přiznává riziko výskytu šikany. Objeví-li se šikana – škola přistupuje k řešení včasné a otevřeně.

Na bezpečném prostředí předcházení šikany se podílí celá škola. Metodik prevence se pravidelně vzdělává v oblasti specifických otázek v prevenci a řešení šikany. Škola má nastavena konkrétní srozumitelná pravidla chování ve svém školním řádu, má nastaveny i důsledky za porušení pravidel

Škola má nastavený funkční systém vzájemné komunikace mezi pedagogy, který zajišťuje včasné předávání informací včetně informací o výskytu rizikových faktorů, a také pravidelný monitoring varovných signálů výskytu šikany. Škola zajistí informovanost všech svých členů o šikanování a šikaně a kontinuálně realizuje specifickou primární prevenci rizikového chování včetně šikany.

Základní postup při řešení šikany

Preventivní opatření školy směřují k minimalizaci rizika výskytu šikany. Základní pravidla v šetření a řešení šikany včetně zákonitého vnitřního vývoje šikany od prvního stadia, jejího stupňování až k pátému stadiu vychází z Přílohy č. 1 Stadia šikanování Metodického pokynu MŠMT ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních č. j. MŠMT – 21149/2016. Škola musí nejprve posoudit a odhadnout závažnosti šikany, poté zvážit, zda je sama kompetentní šikanu šetřit nebo zdali požádá o pomoc zvenčí. Postupuje při tom podle plánu pro řešení krizových situací.

Ochrana dětí před šikanou v předškolním vzdělávání

Empirické zkušenosti potvrzují, že šikana se může objevovat už v mateřské škole. Vyskytují se tam prvky šikany a spíše zárodečná stadia tohoto destruktivního fenoménu. Nicméně skrytá a neléčená počáteční šikana může působit i zde velké nepříjemnosti a trápení, které zasáhnou děti, rodiče i pedagogy. Škola musí zabezpečit minimální požadavky na ochranu dětí před šikanou.

Po odborném a bezpečném rozkrytí šikany pedagog zvolí podle situace vhodný způsob nápravy, např.:

- rozhovor s dítětem, které ubližuje - pedagog využije opatření, která v MŠ fungují, např. srozumitelně sdělí dítěti, že porušilo stanovená pravidla, vede jej v sociálně žádoucích projevech, navrhuje a ukazuje mu adekvátní varianty v projevech chování; samozřejmě, jakmile je to možné, ocení jeho zlepšení;
- zavedení ochranného režimu oběti - v počátku pro jistotu MŠ nastaví přísnější dozor; v některých komplikovanějších případech oběť a útočníka v rámci možností od sebe oddělí; konfrontovat agresora s obětí;
- práce se skupinou - MŠ využije intervenční program vedený odborníkem, v němž děti získávají žádoucí vzory chování a zároveň se mohou „dotknout“ pocitů toho, komu je ubližováno, vhodné jsou činnosti podporující spolupráci, i pod vedením pedagoga, při nichž nejsou vítězové a poražení; využít se dají rovněž pohádky či příběhy a jejich dramatizace
- rozhovor se zákonnými zástupci dítěte agresora - proběhne až tehdy, když je situace zmapovaná; důležitá je maximální snaha získat je pro spolupráci; nejbezpečnější je, když rozhovor provedou dva pracovníci MŠ, z rozhovoru je pořízen zápis.

Škola může zvolit i kombinaci výše uvedených metod.

Právní odpovědnost školy

Škola má odpovědnost za děti – každý zaměstnanec školy, nejen pedagog musí šikanování mezi nimi neprodleně řešit a každé jeho oběti poskytnout okamžitou pomoc.

Škola má ohlašovací povinnost při výskytu šikany:

- Šikana v průběhu vzdělávání – oznámení řediteli školy, zákonnému zástupci oběti i útočníka
- Skutečnosti nasvědčující, že je dítě v ohrožení nebo se ohrožuje svým chováním samo – ohlášení orgánu sociálně-právní ochrany dětí – ohlašuje ředitel školy
- Agresivní chování dítěte ve škole v důsledku nepříznivé sociální situace dítěte a jeho rodiny
- ohlášení OSPOD – ředitel školy
- Vyhodnocení situace dítěte a jeho rodiny – odkázat na školní poradenské pracoviště, které má k dispozici kontakty na odborníky pro plánování koordinované intervence
- Svolání případové komise, případová setkání OSPOD – přizvání zástupců školy
- Jednání naplňující znaky přestupku nebo trestného činu – Policie ČR, státní zastupitelství

Zpracovala: Alice Krejčová, zástupkyně ředitelky

31.8.2021